

Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG) (rownd pump)

[See all updates](#)

Cynllun grant gyda'r bwriad o greu, adfer a gwella coetiroedd yng Nghymru, fel rhan o fenter Coedwigoedd Cenedlaethol Llywodraeth Cymru.

Cafodd y dudalen ei diweddarau ar 8 Chwefror 2024. [Gweler yr holl ddiweddariadau.](#)

Pwysig

Nid yw'r Grant Buddsoddi mewn Coetir yn derbyn ceisiadau ar hyn o bryd.

- [Porwch drwy'r cyllid sydd ar gael](#)

Ai dyma'r rhaglen orau i chi?

- Ydych chi'n berchennog tir a/neu os oes gennych reolaeth lwyr dros dir?
- Ydych chi am wella, rheoli neu greu coetiroedd newydd?
- A all eich prosiect hyrwyddo cyfranogiad cymunedol? Er enghraifft, drwy gynllunio a darparu llwybrau troed, llwybrau natur, neu gerfluniau?
- A oes angen grant arnoch o £40,000 i £250,000?

Os mai ydw oedd eich ateb i'r cwestiynau hyn, yna mae'r cynllun yma ar eich cyfer chi.

Trosolwg

Mae'r angen i gynorthwyo adferiad natur yn fater brys. Mae gofalu am natur a helpu pobl i ddeall ei bwysigrwydd yn fwy perthnasol nag erioed o'r blaen.

Rydym eisoes wedi darparu'r rhaglen [Grant Coetiroedd Cymunedol](#). Ariannodd grwpiau ledled Cymru i greu coetiroedd, fel lleoedd ar gyfer natur, yn eu cymunedau eu hunain.

Mae'r Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG) newydd ar gyfer tiffeddianwyr i greu coetiroedd i gymunedau lleol eu defnyddio a'u mwynhau, **fel rhan o'r fenter Coedwigoedd Cenedlaethol.**

Beth yw'r Goedwig Genedlaethol?

Menter a arweinigir gan Lywodraeth Cymru yw [Coedwig Genedlaethol Cymru](#). Bydd yn creu rhwydwaith o goetiroedd a choedwigoedd sy'n hygyrch i'r cyhoedd ar draws Cymru, o dan reolaeth ansawdd uchel.

Bydd y Goedwig Genedlaethol yn ymestyn ar hyd a lled Cymru, fel y gall pawb gael mynediad iddi lle bynnag y maen nhw'n byw. Bydd yn cynnwys ardaloedd trefol a gwledig ill dau – gydag ymrwymiad cynnar **i greu 30 o safleoedd coetir newydd Coedwig Genedlaethol i Gymru**.

Bydd yn sicrhau amrywiaeth enfawr o fanteision i'r amgylchedd, yr economi a chymdeithas:

- chwarae rhan bwysig wrth ddiogelu natur a mynd i'r afael â cholli bioamrywiaeth
- cynyddu cynhyrchiant pren a dyfir yn lleol – gan ganiatáu i'r diwydiant coedwigaeth lleol ffynnu, creu swyddi a lleihau dibyniaeth ar bren a fewnforiwyd
- cefnogi iechyd a llesiant cymunedau – enghraifft ymarferol o [Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol](#)

Bydd y Goedwig Genedlaethol yn dod â phobl ynghyd i uniaethu â'r coetiroedd sydd o'u cwmpas a'u gwerthfawrogi. Bydd y mwyafrif o'r coetiroedd yn cael eu plannu ar sail wirfoddol gan gymunedau, ffermwyr a thirfeddianwyr eraill ar draws Cymru.

[Ar ôl i chi ddarllen y canllawiau isod, ewch i'n porth ymgeisio](#)

Expand All accordions

Beth mae'r Grant Buddsoddi mewn Coetir yn ei gynnig?

Mae'r Grant Buddsoddi mewn Coetir ar gyfer tirfeddianwyr a/neu'r rhai sydd â rheolaeth lwyr dros dir. Bydd eich grant yn cael ei ddefnyddio i wella ac ehangu coetiroedd presennol, ac o dan amgylchiadau penodol, creu coetiroedd newydd yn unol â Safon Coedwigaeth y DU.

Mae'n rhaid i'r coetiroedd hyn fod â'r potensial i ddod yn rhan o'r Goedwig Genedlaethol yn y dyfodol. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i'r coetiroedd fod:

- wedi'u rheoli'n dda
- yn hygyrch
- yn rhoi cyfle i gymunedau lleol gymryd rhan

Bydd y cynllun yn cynnig:

- grantiau o £40,000 i £250,000 ar gyfer prosiectau coetiroedd
- hyd at 100% o gyllid
- hyd at ddwy flynedd i gyflawni'r prosiect
- cyllid cyfalaf a referniw (esbonnir y gwahaniaethau isod yn yr adran 'Pa gostau allwch chi wneud cais amdanynt?')

- gall prosiectau mawr, uchelgeisiol a chymhleth ddefnyddio cyllid Grant Buddsoddi mewn Coetir gyda grantiau eraill Llywodraeth Cymru, yn ogystal â ffynonellau eraill o arian cyhoeddus a phreifat canmoliaethus
- uchafswm o un Grant Buddsoddi mewn Coetir fesul safle ar unrhyw un adeg
- cymorth gan swyddogion cyswllt Coedwig Genedlaethol i Gymru ynghylch rhaglen Coedwig Genedlaethol i Gymru a sut i ddangos y canlyniadau
- cyngor a chefnogaeth gennym ar sut i wneud cais

Darllenwch yr adran 'Dyddiadau cau ar gyfer ceisiadau a dyddiadau allweddol' i gael rhagor o wybodaeth am amseriadau.

Cyllideb

Ariennir y rhaglen ar y cyd gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol.

Cronfa yw hon yn bennaf i wneud gwaith cyfalaf. Gellir dyrannu uchafswm o 25% o bob grant i wariant refeniw. Yn ogystal, gellir defnyddio hyd at 10% o'r elfen gyfalaf ar gyfer cynllunio prosiectau a chostau gweithredu prosiect uniongyrchol eraill. Mae canllawiau ar gyfer yr hyn sy'n cyfrif fel costau refeniw a chyfalaf ar gael isod yn yr adran 'Pa gostau allwch chi wneud cais amdanynt?'.

Expand All accordions

Pwy all ymgeisio?

Mae'r cynllun yn agored i unrhyw dirfeddianwyr/rheolwyr gan gynnwys sefydliadau dielw a pherchnogion preifat. Mae hyn ar yr amod bod gennych yr hawliau, y trwyddedau a'r caniatâd cywir i ymgymryd â gweithgarwch.

Expand All accordions

Beth rydym yn chwilio amdano

Dylai eich prosiect:

adfer, gwella a/neu greu coetiroedd

1. adfer a gwella coetiroedd yn unol â chanlyniadau Coedwig Genedlaethol i Gymru
2. Creu coetir gyda chynllun ar gyfer cynnal a chadw yn y dyfodol.
3. Ar ôl y prosiect, gellir cynnwys un taliad i dalu am bum mlynedd o waith cynnal a chadw yn eich cais am grant. Er mwyn hawlio'r arian hwn, bydd gofyn i chi gyflwyno cynllun rheoli manwl ar gyfer y safle, ar ôl cwblhau'r prosiect (darganfyddwch fwy o dan 'Sut i wneud cais').

4. Diwallu anghenion pobl leol fel man cyhoeddus a chyfrannu at wasanaethau ecosystemau yn yr ardal leol. Er enghraifft, mynd i'r afael â cholli bioamrywiaeth a chreu swyddi lleol.
5. dangos manteision lluosog sy'n rhychwantu llesiant amgylcheddol, cymdeithasol, economaidd a diwylliannol
6. ystyried mapiau datganiad ardal [Cyfoeth Naturiol Cymru](#) (CNC), canllawiau [Safon Coedwigaeth y DU](#) a [Map Cyfle Coetir 2021](#) i gael arweiniad ar y sensitifrwydd tebygol ar safle arfaethedig ar gyfer plannu newydd

Mae gennym ddiddordeb arbennig mewn:

- ardaloedd trefol nad oes ganddynt fannau gwyrdd
- ardaloedd a fydd yn galluogi rhwydweithiau natur cysylltiedig ar hyd a lled Cymru

Mae'n rhaid i'r coetir fod yn gweithio tuag at gyflawni canlyniadau'r Goedwig Genedlaethol (darllenwch 'Sut byddwn ni'n asesu ceisiadau?' i gael rhagor o wybodaeth am y canlyniadau hyn). Nid oes unrhyw gyfyngiadau ar faint na threfniant y coed sydd i'w plannu.

Gallai planhigfeydd newydd fod yn:

- datblygu a chreu coetiroedd mawr newydd
- plannu coed trefol
- creu neu wella cyfranogiad y gymuned mewn coetir a mynediad iddo
- coridor eang o wrychoedd neu goedwigoedd i gysylltu dau goetir presennol
- prosiectau plannu cymhleth, uchelgeisiol sy'n rhychwantu dwy flynedd

Gallai gwelliannau i goetiroedd presennol fod fel a ganlyn:

- mabwysiadu coetir gan y gymuned leol
- teneuo coed
- gosod llwybrau troed
- cynnal a chadw cyfleusterau mynediad diraddiedig mewn coetiroedd cymunedol sy'n cael eu defnyddio'n helaeth

Ar gyfer pob prosiect, mae angen Cynlluniau Rheoli Coedwigoedd. Os nad yw'r rhain eisoes ar waith, yna gall y grant dalu costau paratoi cynllun rheoli hirdymor manwl. Fodd bynnag, mae'n rhaid cyflwyno cynllun sylfaenol gyda'ch cais. Cyfeiriwch at 'Camau i'w cymryd cyn i chi wneud cais' i gael rhagor o wybodaeth.

Fel rhan o'r fenter Coedwigoedd Cenedlaethol, mae tair thema ychwanegol. Dylai ymgeiswyr ddisgrifio sut y bydd y prosiect yn cyfrannu at o leiaf un o'r themâu hyn:

- lliniaru ac addasu newid yn yr hinsawdd
- cefnogi twristiaeth a'r economi
- cefnogi neu gyflwyno sgiliau a hyfforddiant

Expand All accordions

Pa gostau allwch chi wneud cais amdanynt?

Mae'r gronfa hon i wneud gwaith cyfalaf yn bennaf. Gellir dyrannu uchafswm o 25% o bob grant i wariant refeniw. Yn ogystal, gellir defnyddio hyd at 10% o'r elfen gyfalaf ar gyfer cynllunio prosiectau a chostau gweithredu prosiect uniongyrchol eraill.

Mae'n bwysig eich bod yn nodi pa rai o gostau eich prosiect yw cyfalaf a refeniw. Gall ceisiadau gynnwys unrhyw un o'r canlynol:

Costau cyfalaf

Mae gwariant cyfalaf yn arian sy'n cael ei wario ar fuddsoddi a phethau a fydd yn creu twf yn y dyfodol. Ceir enghreifftiau o gostau cyfalaf derbyniol isod. Noder nad yw hon yn rhestr derfynol a bydd pob eitem o wariant yn cael ei hystyried fesul achos:

- prynu coed, llwyni a phlanhigion eraill i greu, ehangu neu wella ardaloedd coetiroedd
- paratoi safle, megis arolygon, ffensio, clirio sbwriel a chael gwared ar rywogaethau estron goresgynnol
- adeiladu llwybrau a gatiau hygyrch gydag ymrwymiad i'w cadw ar agor i'r cyhoedd a'u cynnal am o leiaf 20 mlynedd, os nad am gyfnod amhenodol
- creu llwybrau natur/addysgol
- creu mannau ar gyfer hamdden a chwarae
- creu mannau i gefnogi a gweld natur
- cost llafur sy'n gysylltiedig â gwella a/neu greu'r ardal goetir
- byrddau arwyddion/dehongli
- meinciau/seddau
- toiledau y gellir eu compostio ([dylai ymgeiswyr sy'n gwneud cais am doiledau y gellir eu compostio gysylltu â CNC i gael rhagor o gyngor gan fod angen trwyddedau yn aml](#))
- rheseli beiciau
- offer llaw/offer ar raddfa fach i'w defnyddio gan aelodau o'r gymuned leol (gellir contractio gwaith sy'n gofyn am offer mwy neu sgiliau arbenigol i mewn a'i ariannu drwy'r cynllun hwn) storio diogel ar gyfer offer llaw, offer ac eitemau eraill i helpu'r gymuned i gymryd rhan yn y coetir
Rheoli clefyd coed ynn sy'n marw, lle mae gwaith yn hanfodol er diogelwch y cyhoedd. Dim ond rhan fach o brosiect mwy ddylai hyn fod ac nid gofyniad cyfreithiol tiffeddiannwr i ymgymryd ag ef.
- cyflawni prosiectau (er enghraifft, cynllunio prosiectau, caffael deunyddiau, rheolaeth ariannol y prosiect) nad yw'n fwy na 10% o'r elfen gyfalaf.
- darpariaeth Gymraeg, megis costau cyfieithu
- costau hyrwyddo'r coetir i'r gymuned ehangach, megis argraffu taflenni
- traciau (dim ond os oes tystiolaeth glir o angen am fynediad i'r cyhoedd)
- ffyrdd (dim ond os oes tystiolaeth glir o angen am fynediad i'r cyhoedd)
- maes parcio (dim ond os oes tystiolaeth glir o angen am fynediad i'r cyhoedd)

Ar gyfer traciau, ffyrdd a meysydd parcio, bydd angen i ymgeiswyr ddangos eu bod wedi ystyried yn gyntaf opsiynau eraill ar gyfer mynediad cyhoeddus i'r coetir, megis cerdded, beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus. Rhaid i chi eu diystyru gyda rhesymau priodol. Bydd cael tystiolaeth ategol gan gymunedau/grwpiau lleol o'u hangen am y gwaith hwn yn helpu gyda'ch cais.

Costau cyflawni'r prosiect

Gellir defnyddio hyd at uchafswm o **10%** o'r grant cyfalaf hwn ar gyfer cyflawni prosiectau. Mae hyn yn golygu costau sy'n eich helpu i greu'r coetir, er enghraifft: cynllunio prosiectau, deunyddiau caffael, rheolaeth ariannol ar y prosiect, llunio a dadansoddi gwybodaeth reoli am gyflawni prosiectau.

Costau refeniw

Gellir dosbarthu hyd at 25% arall o werth eich grant fel cyllid refeniw. Gall cyllid refeniw helpu gyda chost gyffredinol cynnal eich prosiect. Mae hyn yn cynnwys costau sy'n cynnwys pobl sy'n cyflwyno'r prosiect, a chostau i'ch helpu bodloni ein hegwyddor buddsoddi cynhwysiad, mynediad a chyfranogiad. Gallwch ddarganfod mwy am ein gofyniad gorfodol yn yr adran 'Sut fyddwn yn asesu ceisiadau?' isod.

Gellir defnyddio cyllid refeniw i:

- cyfrannu at leihau costau ychwanegol o gynnal y prosiect
- Gwasanaethau cynghori/ymgynghori arbenigol. Er enghraifft, ar gyfer paratoi cynllun rheoli hirdymor o 15–20 mlynedd.
- digwyddiadau i hyrwyddo'r cynllun coetir i'r gymuned ehangach, ac i ddathlu llwyddiannau cymunedol
- oriau ychwanegol i gydlynedd gwirfoddolwyr presennol recriwtio, hyfforddi a chefnogi gwirfoddolwyr i gymryd rhan mewn darparu'r coetir
- gwirfoddoli arferion da a threuliau (yn unol â [chanllawiau Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru](#))
- gweithgaredd hyrwyddo prosiect
- unrhyw wariant rhesymol a fydd yn galluogi'r prosiect i lwyddo

Costau anghymwys

Mae'r eitemau canlynol yn enghreifftiau o gostau, **nad ydynt** yn gymwys ar gyfer Grant Buddsoddi mewn Coetir. Nid yw hon yn rhestr ddiffiniol a bydd pob eitem o wariant yn cael ei hystyried fesul achos:

- prynu tir
- cost prydlesu tir
- prynu adeiladau
- prosiectau sy'n tynnu/rheoli clefyd coed ynn yn unig
- ail-stocio coed ar safle sydd wedi'i gwmpo
- gwaith sy'n gyfreithiol gyfrifol
- unrhyw waith corfforol ar y safle a wnaed cyn y dyddiad dechrau gwaith awdurdodedig
- prynu cerbydau
- costau llafur ac offer eu hunain
- Peiriannau ac offer ar raddfa ganolig/mawr. Fodd bynnag, gall gwaith sy'n gofyn am offer canolig/mwy a/neu sgiliau arbenigol (h.y. nid i'w ddefnyddio gan wirfoddolwyr lleol) **gael ei gcontractio** i mewn a'i ariannu drwy'r cynllun hwn.
- offer swyddfa cyffredinol a dodrefn

- costau cynnal a chadw
- cyfalaf gweithio
- TAW y gellir ei hadennill
- costau sy'n gysylltiedig â contract prydlesu, megis elw'r prydleswyr, cost ariannu llog, gorbenion a thaliadau yswiriant
- costau trefnu cyfleusterau gorddrafft, benthyciadau neu offerynnau cymorth ariannol eraill – gan gynnwys unrhyw ffioedd cysylltiedig neu daliadau eraill
- gorbenion a ddyrannwyd neu a ddosrannwyd ar gyfraddau sy'n sylweddol uwch na'r rhai a ddefnyddir ar gyfer unrhyw waith tebyg a wneir gan yr ymgeisydd
- gwariant tybiannol
- taliadau ar gyfer gweithgarwch o natur wleidyddol
- dibrisiant, amorteiddiad a nam ar asedau a brynwyd gyda chymorth y grant
- darpariaethau
- rhwymedigaethau amodol
- elw a wnaed gan yr ymgeisydd
- difidendau
- taliadau llog
- taliadau gwasanaeth sy'n codi ar brydlesau cyllid, hurbwrcasu a threfniadau credyd
- costau sy'n deillio o ohirio taliadau i gredydwyd
- costau sy'n gysylltiedig â dirwyn cwmni i ben
- taliadau am ddiswyddo annheg
- taliadau i gynlluniau pensiwn preifat
- taliadau am bensiynau heb eu hariannu
- iawndal am golli swydd
- dyledion drwg sy'n deillio o fenthyciadau i gyflogeion, perchnogion, cyfarwyddwyr, partneriaid, gwarantwyr, cyfranddalwyr neu berson sy'n gysylltiedig ag unrhyw un o'r rhain
- taliadau am roddion a chyfraniadau
- adloniant, er enghraifft partion staff
- dirwyon statudol a chosbau
- dirwyon a difrod troseddol
- treuliau cyfreithiol mewn perthynas ag ymgyfreitha

Expand All accordions

Dyddiadau cau ar gyfer ceisiadau a dyddiadau allweddol

Mae rowndiau lluosog o TWIG wedi'u cynnal dros y ddwy flynedd ddiwethaf ac mae'r rhaglen bellach ar gau i geisiadau newydd.

Rownd pump

- **Dyddiad cau Ffurflen Ymholiad Prosiect:** Mae dyddiad cau FfYP ar gyfer Rownd 5 bellach wedi mynd heibio ac mae ymgeiswyr llwyddiannus FfYP wedi cael eu gwahodd i gyflwyno cais llawn.
- **Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau:** 12 hanner dydd 21 Mawrth 2024

- **Gwneir y penderfyniad:** Dechrau Mehefin 2024
- **Dyddiad cwblhau eich prosiect:** 26 Mehefin 2026

Expand All accordions

Camau i'w cymryd cyn i chi wneud cais

Dylai **pob ymgeisydd** gysylltu â Swyddog Cyswllt Coetir eu rhanbarth am gyngor oherwydd bod prosiectau'n cael eu hariannu drwy rhaglen y Goedwig Genedlaethol ac felly mae angen iddynt fodloni nodau Coedwig Genedlaethol Cymru. Rhaid i chi hefyd ddod o hyd i'r caniatadau angenrheidiol gan yr awdurdod lleol, Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC), neu gyrff eraill – fel Cadw – cyn cyflwyno cais.

Os nad oes gennych bob un o'ch hawliau/caniatâd ar waith, mae angen i chi ddarparu tystiolaeth eich bod wedi gwneud cais am ganiatâd a hawliau.

Dim ond ar ôl i'r holl ganiatadau/hawliau gael eu rhoi y caiff cyllid ei ryddhau, **a gellir tynnu grantiau'n ôl os na dderbynnir y rhain o fewn chwe mis i'r dyfarniad grant.**

[Gallwch lawrlwytho cynllun coetir a rhestr wirio caniatadau o'n tudalen dogfennau ategol.](#)

Cynllun Creu Coetiroedd

Mae angen i bob prosiect sy'n cynnwys **creu coetiroedd dros ddau hectar** wneud cais i [Gynllun Cynllunio Creu Coetir Llywodraeth Cymru](#) cyn gwneud cais am arian Grant Buddsoddi mewn Coetir.

Mae'r cynllun yn cynnig grantiau rhwng £1,000 a £5,000 i ddatblygu cynlluniau ar gyfer creu coetiroedd newydd, y gellir eu defnyddio i wneud cais am gyllid gan Lywodraeth Cymru am hyd at bum mlynedd.

Ar gyfer **prosiectau creu coetiroedd o dan ddau hectar**, siaradwch â ni am arweiniad pellach.

Cynlluniau Rheoli Coedwigoedd

Bydd angen Cynllun Rheoli Coedwigoedd (FMP) ar bob prosiect, sy'n sicrhau:

- coetiroedd yn cael eu rheoli i egwyddorion Safon Coedwigaeth y DU
- coetiroedd yn dangos bod meini prawf hanfodol y Goedwig Genedlaethol yn cael eu cyflawni, sef 'coetiroedd gwydn o ansawdd da, wedi'u cynllunio a'u rheoli'n dda'

Mae [templod Cynllun Rheoli Coedwigoedd ar gael ar wefan Cyfoeth Naturiol Cymru](#) a [gallwch e-bostio Cyfoeth Naturiol Cymru](#), a fydd yn darparu templod ar gais.

Mae'r Cynllun Rheoli Coedwigoedd yn cynnwys 14 o adrannau. Gall y swyddog cyswllt coetiroedd roi gwybod pa adrannau sydd eu hangen ar gyfer eich coetir, ond o leiaf bydd angen i chi gwblhau'r

ddwy adran o dan y teitl:

- Ymgeisydd Cynllun Rheoli Coedwigoedd
- Crynodeb o'r Rhaglen Waith

Gall y manylion yn y cynllun fod yn gymesur â maint y prosiect – po fwyaf yw'r safle, y mwyaf o fanylion y byddem yn disgwyl eu gweld yn eich cynllun.

Mae mapiau o'r safle a gwaith arfaethedig yn bwysig i'w cynnwys fel rhan o'r cais.

Gallwch wneud cais am y costau i ddatblygu eich cynllun ymhellach, gan gynnwys y costau rheoli i dalu am y pum mlynedd nesaf o waith i gynnal y prosiect.

Asesiadau o'r effaith amgylcheddol

Cyn i chi wneud cais, **rheid i chi ystyried** a oes angen [asesiad o effaith amgylcheddol](#) (AEA) ar gyfer eich cynigion. Dangoswch eich bod wedi gwirio'r meini prawf perthnasol ac nad yw'r cynigion yn dod o fewn y mathau penodedig hynny sy'n ofynnol ar gyfer AEA. Os oes angen AEA, rhowch y canlyniad i ni neu rhowch dystiolaeth eich bod o leiaf wedi gwneud cais am un.

Os nad oes angen asesiadau effaith amgylcheddol ar gyfer eich prosiect, mae'n rhaid i chi ddarparu tystiolaeth ar gyfer hyn.

Berchnogaeth Tir

Mae'n rhaid dangos tystiolaeth o berchnogaeth tir. Mae angen i ni weld copi swyddfa cyfredol o'r Gofrestrfa Tir sy'n dangos eich bod yn berchen ar y tir (neu ar gyfer tir heb ei gofrestru, y gweithredoedd perthnasol). Dylid atodi'r rhain i'ch cais.

Mae'n rhaid dangos tystiolaeth o dir ar brydles ac mae angen i ni weld copi o'r brydles, ochr yn ochr â chaniatâd y tiffeddianwyr tir y gallwch ymgymryd â'r prosiect arfaethedig. Rhaid i chi ddal les fel y bo'n berthnasol i'r hyn a amlinellir isod neu mae angen i'r tiffeddiannwr ymrwymo i delerau'r grant.

- sefydliad nid-er-elw: rhaid bod o leiaf pum mlynedd yn weddill ar eich les ar ôl Dyddiad Cwblhau'r Prosiect
- perchennog preifat: rhaid bod o leiaf deng mlynedd yn weddill ar eich les ar ôl Dyddiad Cwblhau'r Prosiect

Os mai tir sy'n eiddo i drydydd parti neu drydydd parti'n lluosog yw testun eich prosiect, byddwn fel arfer yn disgwyl i'r perchennog gael ei wneud yn grantï ar y cyd. Mewn rhai sefyllfaoedd, yn hytrach na gwneud y perchennog yn grantï ar y cyd, efallai y byddwn yn gofyn iddynt lofnodi llythyr ychwanegol yn cytuno i gydymffurfio ag unrhyw delerau grant sy'n ymwneud â'u heiddo.

Yn yr achos hwn, dylid rhoi cytundeb cyfreithiol ar waith hefyd rhwng pob perchennog tir a'r grantï. Nid oes ffurf ragnodedig ar gytundeb, ond mae gennym ofynion penodol y dylid eu cynnwys mewn unrhyw gytundeb perchennog trydydd parti.

Fel lleiafswm, dylai'r cytundebau gynnwys y canlynol:

- cadarnhad ynghylch sut mae'r tir wedi'i ddal (rhydd-ddaliad neu ar brydles)
- disgrifiad o'r eiddo (gan gynnwys cynlluniau)
- cyfamodau ar ran y perchennog i gynnal a chadw'r eiddo a darparu mynediad cyhoeddus yn unol â thelerau'r grant (fel y bo'n berthnasol)
- darpariaeth y dylai unrhyw warediad ymlaen fod yn ddarostyngedig i'r cytundeb trydydd parti
- cadarnhad y bydd y cytundeb yn para o ddechrau'r gwaith ar dir y trydydd parti tan bum mlynedd ar ôl Dyddiad Cwblhau'r Prosiect

Bydd angen cwblhau'r cytundebau a'u rhoi ar waith cyn rhyddhau unrhyw arian grant ar gyfer gwaith ar unrhyw dir neu adeilad sy'n eiddo i drydydd parti.

Expand All accordions

Sut byddwn ni'n asesu ceisiadau?

Mae'n rhaid i chi ddangos sut mae eich prosiect yn bodloni nifer o ganlyniadau a dangosyddion perfformiad, fel yr amlinellir isod. Rhaid i chi fodloni'r tri chanlyniad hanfodol fel lleiafswm.

Canlyniadau Coedwigoedd Cenedlaethol

1. Coetiroedd gwydn o ansawdd da, wedi'u cynllunio a'u rheoli'n dda (hanfodol)

[Mae Safon Coedwigaeth y DU \(UKFS\) yn diffinio'r dull o reoli coedwigoedd yn gynaliadwy](#). Mae eu canllawiau'n berthnasol i bob coetir.

Ewch i wefan Cyfoeth Naturiol Cymru i gael rhagor o wybodaeth a chyingor ar reoli a gwella coetiroedd:

- [cyfarwyddyd i berchnogion a rheolwyr coetiroedd](#)
- [cael help i blannu coed a chreu coetir](#)

2. Coetiroedd sy'n hygyrch i bobl (hanfodol)

Mae'n rhaid i'ch prosiect wella ansawdd y coetiroedd presennol. Bydd angen cynlluniau rheoli hirdymor arnoch i wneud y coetiroedd yn fwy croesawgar, hygyrch a deniadol i ddarpar ymwelwyr. Gellir defnyddio cyllid i greu llwybrau troed ac arwyddion hygyrch.

3. Cynnwys y gymuned mewn coetiroedd (hanfodol)

Mae'n rhaid i'ch prosiect gael mewnbwn sylweddol gan bobl leol. Mae cynnwys ystod ehangach o bobl yn eich prosiect yn ofyniad gorfodol a mae'n rhaid i chi ddweud wrthym sut rydych yn bwriadu gwneud hyn.

Bydd cynnwys y gymuned yn helpu i annog pobl i ddefnyddio coetiroedd drwy ddarparu llwybrau troed, llwybrau natur, cerfluniau ac ati. Gallai cynnwys y gymuned hefyd gynnwys:

- gweithgareddau i gynnwys pobl yn y gwaith o adfer a chreu'r coetiroedd
- cyfleoedd economaidd i fentrau lleol
- arloesi a datblygu
- gweithgareddau addysgol
- rheoli'r coetiroedd drwy sefydlu grwpiau gwirfoddol, grwpiau ysgol neu fentrau newydd

4. Coetiroedd cysylltiedig (dymunol iawn)

Mae cysylltedd mewn safleoedd Coedwig Genedlaethol i Gymru yn golygu gwella ardaloedd coetir presennol a chreu rhai newydd, ac ar yr un pryd ystyried sut y maent yn cysylltu â safleoedd coetir eraill a sut y gallai hyn fod o fudd i gydnerthedd ecosystemau.

Mae'r canlyniad hwn yn ymwneud yn bennaf â chysylltu coetiroedd er mwyn cefnogi natur ond gallai hefyd gynnwys gwaith i gysylltu coetiroedd â phobl, er enghraifft:

- cysylltiadau emosiynol â choetiroedd trwy helpu pobl i ymddiddori'n wirioneddol yn eu hamgylchedd naturiol
- cysylltiadau ffisegol rhwng coetiroedd, neu â ble mae pobl yn byw, trwy lwybrau troed, llwybrau beicio neu gludiant cyhoeddus

5. Coetiroedd a choed deinamig, amlbwrpas (dymunol iawn)

Dylai coetiroedd fod yn safleoedd amlbwrpas, gan fod o fudd i bobl, natur a'r amgylchedd ehangach.

Fel rhan o'ch cais, mae'n rhaid i chi ddarparu tystiolaeth bod y wefan yn cael ei defnyddio mewn ffyrdd amrywiol, neu fod hyn yn cael ei weithio tuag ato. Gallech gynnwys rhai neu bob un o'r canlynol:

- hamdden
- twristiaeth
- cyfleoedd addysgol/dysgu
- mentrau bach a chanolig lleol
- cynaeafu pren masnachol ar raddfa fawr, gan gyflenwi mwy o bren cartref
- cefnogi bioamrywiaeth

Rydym yn sylweddoli na fydd pob safle yn briodol ar gyfer gwahanol ddefnyddiau, ac efallai y byddant yn canolbwyntio yn hytrach ar wneud rhai o'r pethau hyn yn dda iawn.

6. Coetiroedd sy'n dangos dysgu, ymchwil ac arloesi (dymunol iawn)

Dylai coetiroedd Coedwigoedd Cenedlaethol ddangos yr hyn y gellir ei gyflawni gyda choetiroedd amlbwrpas. Gallai hyn gynnwys:

- dysgu ac adeiladu ar waith pobl eraill
- profi ffyrdd newydd o weithio
- rhannu arloesedd, ymchwil a dysgu gydag eraill

Gall y dystiolaeth a ddarparwyd ar gyfer y canlyniad yma fod yn eang. Gall enghreifftiau gynnwys dangos ffyrdd newydd a gwahanol o:

- darparu coetiroedd amlbwrpas
- cynnwys cymunedau lleol yn y gwaith o ddatblygu a rheoli'r coetiroedd
- gweithredu i gefnogi bioamrywiaeth
- darparu gwasanaethau ecosystem amgylcheddol, megis ansawdd aer a dŵr, diogelu rhag llifogydd a sychder
- sicrhau gwydnwch i'r newid yn yr hinsawdd yn y dyfodol
- darparu cyfleoedd addysgol, fel ysgolion coedwig

[Darllen mwy am y Goedwig Genedlaethol i Gymru.](#)

Lawrlwythwch a chwblhewch y **Templed Canlyniadau Coedwig Cenedlaethol** o dudalen we [Dogfennau Ategol TWIG](#). Dogfen ategol **orfodol** yw hon y mae'n **rhaid i chi ei chyflwyno** gyda'ch cais.

Lawrlwythwch a [llenwch ein rhestr wirio mesur llwyddiant](#). Gellir mesur y canlyniadau uchod gan un neu fwy o'r dangosyddion ar y rhestr.

Ein hegwyddorion buddsoddi

Mae pedair egwyddor fuddsoddi bellach yn llywio ein holl benderfyniadau gwneud grantiau o dan ein strategaeth 10 mlynedd, Treftadaeth 2033:

- achub treftadaeth
- diogelu'r amgylchedd
- cynhwysiad, mynediad a chyfranogiad
- cynaladwyedd sefydliadol

Ar gyfer y rhaglen TWIG - trwy gwrdd â'r tri **chanlyniad Coedwig Genedlaethol** hanfodol ac unrhyw un o'r canlyniadau hynod ddymunol sy'n berthnasol i'ch prosiect, rydych wrth reswm yn bodloni un neu fwy o'n Hegwyddorion Buddsoddi.

Rydym wedi darparu arweiniad penodol yn [Nodiadau Cymorth Ymgeisio TWIG](#) ar sut i ymdrin â'r Canlyniadau Coedwig Genedlaethol o dan adran Egwyddorion Buddsoddi ein ffurflen gais.

Bydd yr [egwyddorion buddsoddi](#) a'n mentrau strategol yn ein helpu i gyflawni ein huchelgeisiau i werthfawrogi a gofalu am dreftadaeth a'i chynnal ar gyfer pawb yn y dyfodol.

Expand All accordions

Y Gymraeg a chydnabyddiaeth

Mae angen i chi gynnwys y Gymraeg yn eich prosiect, a dweud wrthym sut y byddwch yn gwneud hyn yn eich ffurflen gais. Gellir cynnwys costau cyfieithu o fewn eich cyllideb.

Darllenwch fwy o wybodaeth am sut i gyflwyno prosiect dwyieithog.

Bydd angen i chi gydnabod eich grant fel y nodir yn ein canllawiau ar [sut i gydnabod eich canllawiau grant gan Lywodraeth Cymru](#).

Ariennir y Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG) ar y cyd gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol.

Expand All accordions

Sut i wneud cais

Dilynwch y camau isod:

1. ewch [i'n porth ymgeisio](#) a chofrestru cyfrif (neu mewngofnodwch os ydych wedi gwneud cais o'r blaen)
2. o'r ddewislen, dewiswch £10,000 i £250,000

Nid oes Ffurflen Gais TWIG benodedig. Dylech ddilyn [Nodiadau Cymorth Ymgeisio'r Rhaglen TWIG](#) yn ofalus ac ateb pob cwestiwn yn ein ffurflen gais grant £10,000 i £250,000.

Expand All accordions

Dogfennau ategol

Lawrlwythwch a llenwch [dogfennau ategol](#) penodol y rhaglen TWIG. Mae angen cyflwyno'r rhain fel atodiadau i'ch cais. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Templed Canlyniadau Coedwig Cenedlaethol – mae'r ddogfen hon yn **orfodol**
- templed cost – mae'r ddogfen hon yn **orfodol**
- rhestr wirio mesur llwyddiant – bydd hyn yn ein helpu i wirio sut mae eich prosiect yn cyflawni ein canlyniadau
- Rhestr wirio cynlluniau coetiroedd a chaniatadau – byddem yn disgwyl i'r holl ganiatadau perthnasol fod wedi'u gwneud neu ar y gweill. I gael rhagor o wybodaeth, cyfeiriwch at y rhan o'r dudalen ganllaw hon o'r enw 'Camau i'w cymryd cyn i chi wneud cais'.

Expand All accordions

Beth sy'n digwydd ar ôl eich prosiect?

Cynlluniau rheoli parhaus

Ar ôl ariannu'r prosiect, gellir cynnwys un taliad i dalu am bum mlynedd o waith cynnal a chadw yn eich cais am grant. Er mwyn hawlio'r arian hwn, mae'n ofynnol i chi gyflwyno cynllun rheoli manwl ar gyfer y safle ar ôl cwblhau'r prosiect.

Gallwch gynnwys costau datblygu'r cynllun yn eich cais.

Statws Coedwig Genedlaethol

Ar 23 Mehefin 2023, lansiodd [Cynllun Statws - Coedwig Genedlaethol Cymru](#). Mae'r cynllun yn galluogi coetiroedd rhagorol i ymuno â rhwydwaith Coedwig Genedlaethol i Gymru.

Nid yw'r Cynllun Statws yn gyfle ariannu. Mae ar gyfer safleoedd coetir sy'n barod i ymuno â Choedwig Genedlaethol i Gymru.

Mae ceisiadau'n agored i unrhyw un sy'n berchen ar goetiroedd yng Nghymru neu sydd â rheolaeth arnynt. Mae hyn yn cynnwys sefydliadau nid-er-elw a pherchnogion preifat. Gallwch ymgeisio ar unrhyw adeg o'r flwyddyn, ond byddwn yn ystyried eich cais ar adegau penodol. Yn eich cais, mae'n rhaid i chi ddangos sut mae eich prosiect yn bodloni canlyniadau perthnasol Coedwig Genedlaethol i Gymru.

Nid oes cyfyngiad ar nifer y coetiroedd y gellir dyfarnu statws Coedwig Genedlaethol i Gymru iddynt.

Gallwch drafod safleoedd posib gyda Swyddogion Cyswllt Coedwig Genedlaethol i Gymru ar draws Cymru.

Mae'r statws yn wirfoddol a bydd gan safleoedd yr opsiwn i adael Coedwig Genedlaethol i Gymru ar unrhyw adeg.

Expand All accordions

Rheoli cymhorthdal a gofynion cyfreithiol eraill

Rheoli cymhorthdal

Os bydd eich cais yn llwyddiannus, mae'n bwysig cofio bod ein grant yn dod o arian cyhoeddus ac y gall fod yn ddarostyngedig i Ddeddf Rheoli Cymhorthdal 2022.

Ceir cymhorthdal pan fydd awdurdod cyhoeddus yn darparu cymorth ariannol o arian cyhoeddus sy'n rhoi mantais economaidd i'r derbynnydd, lle na ellid dod o hyd i gymorth cyfatebol ar delerau'r farchnad. Bydd y rhan fwyaf o'n grantiau naill ai heb fod yn gymhorthdal neu'n gymhorthdal cyfreithlon sy'n bodloni gofynion Deddf Rheoli Cymhorthdal 2022.

Ein cyfrifoldeb ni yw asesu a yw grant yn gymhorthdal ac mae ein hasesiad rheoli cymhorthdal yn rhan bwysig o'ch cais. [Gofynnwn i chi ymgyswngtu â'r gofynion allweddol](#) a rhoi unrhyw gymorth y gallai fod ei angen arnom yn rhesymol i gwblhau asesiad rheoli cymhorthdal.

Gweithio ar dir preifat

Mae llawer o gynefinoedd a rhywogaethau dynodedig ar dir sy'n eiddo i unigolion preifat neu sefydliadau er elw.

Gall prosiectau gyflawni gwaith neu weithgareddau ar dir preifat, cyn belled â bod unrhyw fudd cyhoeddus yn amlwg yn drech nag unrhyw fudd preifat posibl. Ac, ar yr amod nad yw rheolau rheoli cymhorthdal yn cael eu torri.

Er enghraifft, gallem ariannu'r gwaith o blannu perllannau cymunedol neu greu pyllau. Ond, ni ddylent ychwanegu gwerth ariannol at y tir, na chyfleu unrhyw fudd ariannol anuniongyrchol a allai dorri rheolau rheoli cymhorthdal.

Wrth weithio ar dir preifat, deallwn y gall fod cyfyngiadau ar fynediad cyhoeddus. Ond, rydym yn annog mynediad cyhoeddus i rai o'r safleoedd i fod yn gymwys i gael arian grant. Er mwyn gwella mynediad, gallwch hefyd wneud cais am gyllid ar gyfer seilwaith newydd – er enghraifft: llwybrau, ffensys, gatiau neu guddfannau. Mae'n rhaid i gatiau a llwybrau fod yn addas i'w defnyddio gan y rhai sydd â symudedd cyfyngedig a bodloni'r canlyniad gorfodol i gynnwys ystod ehangach o bobl.

Clefyd coed ynn ac ail-stocio

Ni fyddwn yn ystyried ceisiadau am brosiectau i gael gwared ar neu reoli clefyd coed ynn yn unig.

Gellir ystyried prosiectau sydd ag elfen fach o glefyd coed ynn – fel rhan o brosiect ehangach i adfer a gwella natur. Bydd angen i chi ddarparu tystiolaeth sy'n dangos manteision i fioamrywiaeth a chreu ecosystemau gwydn.

Nid yw ail-stocio coed ar safle sydd wedi'i gwmpo yn gymwys i gael cyllid Grant Buddsoddi mewn Coetir. Mae ail-stocio yn un o ofynion cyfreithiol trwyddedau cwmpo coed ac ni ellir ei ariannu drwy'r cynllun hwn. Fodd bynnag, gallai Grant Buddsoddi mewn Coetir ariannu rhannau eraill o'r prosiect, megis llwybrau troed, arwyddion a seddau.

Expand All accordions

Rheoli eich data

I gael rhagor o wybodaeth am sut y caiff eich data ei brosesu o dan y rhaglen grant hon, [gweler ein polisi preifatrwydd](#). Byddwch yn cael eich hysbysu am unrhyw ofynion prosesu data ychwanegol sy'n benodol i'r rhaglen os dyfernir grant.

Expand All accordions

Gwneud cwyn

Deallwn y gallech fod yn siomedig gyda phenderfyniad.

Nid oes hawl i apelio am Grant Buddsoddi mewn Coetir. Dim ond os gallwch wneud cwyn ffurfiol am y ffordd rydym wedi delio â'ch cais y gallwn adolygu ein penderfyniad. Mae gennym broses gwyno dau gam ar gyfer y gronfa hon.

Byddwn ond yn gallu ystyried ac ymchwilio i'r g?yn os gallwch ddangos:

- ni wnaethom ddilyn y gweithdrefnau cyhoeddedig ar gyfer asesu eich cais
- rydym wedi camddeall rhan sylweddol o'ch cais
- ni wnaethom gymryd sylw o wybodaeth berthnasol

Mae'n rhaid gwneud cwyn ffurfiol yn ysgrifenedig **o fewn 10 diwrnod gwaith** ar ôl derbyn eich penderfyniad cais. Mae'n rhaid i chi anfon eich cwyn at: enquire@heritagefund.org.uk

Ein nod yw cydnabod eich cwyn o fewn tri diwrnod gwaith.

Bydd eich cwyn yn cael ei hadolygu i ddechrau gan un o'n Cyfarwyddwyr Cenedl ac Ardal, sy'n annibynnol ar baneli argymhellion a phenderfyniadau ar gyfer y gronfa hon.

Ein nod yw cyfleu penderfyniad o fewn 15 diwrnod gwaith o'r adeg y gwnaethoch gyflwyno'ch cwyn.

Am gymorth, cysylltwch â'n Tîm Gwasanaethau Cwsmeriaid ar 020 7591 6044 neu e-bostiwch enquire@heritagefund.org.uk.

Ariennir y Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG) ar y cyd gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol.

**Cronfa
Treftadaeth**
**Heritage
Fund**

Mewn Partneriaeth â
Llywodraeth Cymru
In Partnership with
Welsh Government

Newidiadau i'r canllawiau hyn

Byddwn yn adolygu'r canllawiau hyn yn rheolaidd ac yn ymateb i adborth gan ddefnyddwyr. Rydym yn cadw'r hawl i wneud newidiadau yn ôl y gofyn. Byddwn yn cyfleu unrhyw newidiadau cyn gynted

â phosibl drwy'r dudalen we hon.

Diweddariadau tudalen

- **13 Medi 2022:** Yn 'Dyddiadau cau ymgeisio a dyddiadau allweddol', diweddarwyd y dyddiad cau ar gyfer cais rownd un o 19 Medi i 20 Medi 2022 oherwydd g?yl y banc.
- **6 Ebrill 2023:** Ychwanedwyd ffurflen gais dros dro. Os oes angen, gall ymgeiswyr ddefnyddio hon i gyflwyno Ffurflen Ymholiad Prosiect cyn Dydd Iau Ebrill 12 am hanner dydd, pan fydd ein porth ar-lein i ddod yn ôl ar-lein.
- **13 Ebrill 2023:** Tynnwyd y ffurflen gais dros dro i lawr oddi ar y system.
- **9 Mai 2023:** Yn 'Pa gostau allwch chi wneud cais amdanynt?' o dan Costau cyfalaf, cywirwyd pwynt bwled fel ei fod yn darllen 'cyflawni prosiectau (er enghraifft, cynllunio prosiectau, caffael deunyddiau, rheolaeth ariannol y prosiect) nad yw'n fwy na 10% o'r elfen gyfalaf'.
- **11 Medi 2023:** Diweddariadau i ddarparu gwybodaeth am Gynllun Statws Coedwig Genedlaethol i Gymru.
- **6 Hydref 2023:** Crëwyd tudalen newydd ar gyfer nodiadau cymorth y cais. Nid yw'r wybodaeth am sut i wneud cais wedi newid.
- **19 Rhagfyr 2023:** Ychwanegwyd hysbysiad at frig y dudalen, yn nodi nad ydym yn derbyn ceisiadau ar hyn o bryd. Bydd rhagor o wybodaeth yn cael ei rhoi ar y dudalen hon ym mis Ionawr 2024.
- **8 Chwefror 2024:** Mae'r nodiadau cymorth wedi cael eu disodli oherwydd bod ein ffurflenni cais wedi newid. Mae'r adrannau canlynol o'r canllawiau hyn wedi'u diweddarau: asesiadau effaith amgylcheddol, tystiolaeth o berchnogaeth tir, ein hegwyddorion buddsoddi, dogfennau ategol, rheolaeth cymhorthdal a sut y rheolir eich data.

Dogfennau ategol: Y Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG)

30/01/2024

30/01/2024

[See all updates](#)

Dogfennau ategol y mae angen eu cyflwyno gyda'ch cais Grant Buddsoddi mewn Coetir – templed cost, templed Canlyniadau Coedwig Cenedlaethol, rhestr wirio mesur llwyddiant a rhestrau gwirio caniatadau

Atodiad	Maint
National Forest Outcomes template	26.1 KB
Templed Canlyniadau'r Goedwig Genedlaethol	23.93 KB
Cost template	7.18 KB
Templed Dadansoddiad Cost	7.49 KB
Measuring success checklist	5.83 KB
Rhestr Wirio Mesur Llwyddiant	6.11 KB
Woodlands plan and consents checklist	7.26 KB
Cynllun coetir a chaniatad	7.47 KB

Pwysig

Mae'r rhaglen hon bellach ar gau i geisiadau newydd. Mae'r arweiniad hwn i'w ddefnyddio gan ymgeiswyr llwyddiannus PEF Rownd 5 yn unig. Darllenwch yr arweiniad llawn a gawsoch trwy e-bost cyn gwneud cais am y Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG).

Gallwch lawrlwytho'r dogfennau canlynol o'r dudalen hon:

- templed Canlyniadau Coedwig Cenedlaethol – mae'r ddogfen hon yn **orfodol**
- templed cost – mae'r ddogfen hon yn **orfodol**
- rhestr wirio mesur llwyddiant – bydd hyn yn ein helpu i wirio sut mae eich prosiect yn cyflawni ein canlyniadau
- rhestr wirio cynllun coetiroedd a chaniatadau – byddem yn disgwyl i'r holl ganiatadau perthnasol fod wedi'u gwneud neu ar y gweill

Rhaid i chi lenwi'r rhain a'u hatodi i'ch cais. Gweler y nodiadau cymorth cais Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG) a gawsoch drwy e-bost i gael rhagor o fanylion am yr holl ddogfennau ategol sydd eu hangen.

[Gwneud cais am gyllid neu reoli eich prosiect treftadaeth](#)

Cydnabod eich grant

Darganfyddwch sut i gydnabod eich [Grant Buddsoddi mewn Coetir](#).

Cymorth technegol

I gael cymorth technegol neu gymorth gyda hygyrchedd, cysylltwch â'n tîm gwasanaethau cwsmeriaid naill ai drwy e-bost yn enquire@heritagefund.org.uk neu ffoniwch 020 7591 6044.

Darllenwch fwy am [fathau eraill o gymorth y gallwn eu darparu](#) drwy gydol eich proses ymgeisio.

Nodiadau cymorth ymgeisio: Grant Buddsoddi mewn Coetir

[See all updates](#)

Mae'r rhaglen hon bellach ar gau i geisiadau newydd. Mae'r arweiniad ymgeisio hwn i'w defnyddio gan ymgeiswyr Rownd 5 sydd wedi llwyddo yn y cam FfYP ac sydd wedi'u gwahodd i gyflwyno cais

llawn i'r Grant Buddsoddi mewn Coetir am grantiau rhwng £40,000 a £250,000.

Cafodd y dudalen ei diweddarau ar 8 Chwefror 2024.

Pwysig

Nid oes Ffurflen Gais TWIG benodedig. Felly, dylech ddilyn y cyfarwyddiadau isod yn ofalus fel arweiniad i chi wrth ateb y cwestiynau yn ein ffurflen gais grant safonol £10,000 i £250,000 ar y porth. Defnyddiwch hwn ochr yn ochr ag [Arweiniad Ymgeisio'r Rhaglen TWIG](#)

Defnyddiwch y dudalen hon:

- i weld pa gwestiynau sy'n ymddangos yn y cais
- am arweiniad ar y ffordd orau o ateb cwestiynau'r cais
- dewch o hyd i arweiniad ar sut i ffitio meini prawf y Rhaglen TWIG i'n ffurflen gais safonol

Mae terfyn geiriau i bob cwestiwn; fodd bynnag, nid oes angen i chi gyrraedd hwn. Dim ond yr wybodaeth y gofynnwn amdani sy'n berthnasol i'ch prosiect y mae angen i chi ei chynnwys.

Ynghylch eich gweledigaeth

Disgrifiwch yr hyn yr hoffai eich sefydliad ei gyflawni drwy eich prosiect.

Byddwn yn defnyddio eich ateb i hysbysu pobl, gan gynnwys y sawl sy'n gwneud ein penderfyniadau, am eich prosiect.

Rydym yn cyhoeddi manylion ceisiadau a dyfarniadau grant ar ein gwefan ac mewn cronfeydd data cyhoeddus. Mae hyn yn gweddu i'n hymrwymiad i [dryloywder](#) ac [egwyddorion data agored](#). Byddwn yn defnyddio'r wybodaeth rydych wedi'i darparu wrth ateb y cwestiwn hwn i ddisgrifio'ch prosiect.

Dywedwch wrthym beth rydych yn gobeithio ei gyflawni a'r hyn yr ydych yn gobeithio fydd etifeddiaeth eich prosiect.

Fel rhan o'r rhaglen Goedwig Genedlaethol, mae tair thema ychwanegol. Dylai ymgeiswyr ddisgrifio sut y bydd y prosiect yn cyfrannu at o leiaf un o'r themâu hyn:

- lliniaru newid yn yr hinsawdd ac addasu iddo
- cefnogi twristiaeth a'r economi
- cefnogi neu gyflwyno sgiliau a hyfforddiant

Ar gyfer eich cais TWIG, ystyriwch y canlynol hefyd:

- sut rydych yn meddwl y bydd eich syniad yn cyfrannu at ddatblygiad y rhwydwaith Coedwigoedd Cenedlaethol
- sut rydych wedi cyfeirio at Safonau Coedwigaeth y DU (UKFS), a sut y maent yn effeithio ar eich cynnig
- disgrifio'r hyn yr ydych yn credu yw'r rhwystrau i gyfranogiad eich cymuned benodol
- sut y caiff unigolion a chymunedau eu cefnogi i gymryd rhan
- sut y bydd y gwaith arfaethedig yn gwneud gwahaniaeth i unigolion, cymunedau a'r amgylchedd naturiol
- sut y byddwch yn sicrhau bod unrhyw gynlluniau ar gyfer y dyfodol yn eiddo i'r gymuned ac yn cael eu cyflwyno dros y gymuned, gan y gymuned
- ar beth y byddwch yn gwario'r ariannu (yn gyffredinol). Mae lle ychwanegol ar gyfer cyllideb lawn yn ddiweddarach yn y ffurflen gais. Cofiwch y gellir defnyddio uchafswm o 25% o'r grant hwn at ddibenion refeniw.
- sut y byddwch yn cynnwys y Gymraeg a/neu ieithoedd cymunedol yn eich prosiect

[Maes testun - 150 gair]

Ynghylch eich ffocws treftadaeth

Dywedwch wrthym am y dreftadaeth y byddwch yn canolbwyntio arni fel rhan o'r prosiect hwn.

Rhowch ddisgrifiad o'r dreftadaeth naturiol fel y mae heddiw. Dylech gynnwys y fath wybodaeth â lleoliad, cyflwr presennol y tir, unrhyw rywogaethau neu nodweddion pwysig neu warchoddedig, maint y safle, defnyddiau presennol, cyfranogiad cymunedol a sut y byddant ar eu hennill, ac ati.

Dylech ystyried mapiau datganiad ardal Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC), arweiniad Safon Coedwigaeth y DU a Map Cyfleoedd Coetir 2021 i gael arweiniad ar sensitifrwydd tebygol safle arfaethedig o ran plannu newydd.

Mae angen Cynllun Creu Coetir ar gyfer coetiroedd newydd.

Bydd angen Cynllun Rheoli Coedwig (CRhC) ar bob prosiect, sy'n sicrhau bod:

- coetiroedd yn cael eu rheoli'n unol ag egwyddorion Safon Coedwigaeth y DU.
- coetiroedd yn dangos bod meini prawf hanfodol y Goedwig Genedlaethol yn cael eu cyflawni, sef 'coetiroedd cydnerth o ansawdd da, sydd wedi'u dylunio a'u rheoli'n dda'

Gall y manylion yn y cynllun fod yn gymesur â maint y prosiect - po fwyaf yw'r safle, y mwyaf o fanylion y byddem yn disgwyl eu gweld yn eich cynllun.

Os nad oes gennych CRhC, gallwch wneud cais am gostau i ddatblygu eich cynllun, yn yr achos hwn defnyddiwch dempled y Cynllun Rheoli Coedwig a chwblhewch y ddwy adran â'r enw:

- CRhC yr Ymgeisydd
- Crynodeb o'r Rhaglen Waith

Peidiwch â defnyddio'r adran hon i ddweud wrthym am eich prosiect, neu beth fydd yn digwydd yn ystod eich prosiect. Byddwn yn gofyn i chi am hyn yn nes ymlaen yn y cais.

[Maes testun - 500 gair]

A yw'r dreftadaeth hon mewn perygl?

Dylech ateb ydy i'r cwestiwn hwn a darparu'r wybodaeth isod.

Esboniwch pam fod y dreftadaeth o dan fgythyriad, sut mae'n cael ei rheoli ar hyn o bryd a chan bwy, a pha gamau sydd wedi'u cymryd (os o gwbl) i isafu'r risg.

Ystyriwch y canlynol: a yw natur (cynefinoedd a rhywogaethau) ar y safle a/neu yn eich ardal leol o dan fgythyriad a sut y bydd y prosiect hwn yn helpu.

Cyn i chi wneud cais, **rheid i chi ystyried** a oes angen [Asesiadau o'r Effaith Amgylcheddol](#) ar gyfer eich cynigion. Dangoswch eich bod wedi gwirio'r meini prawf perthnasol ac nad yw'r cynigion yn dod o fewn y mathau penodedig hynny sy'n ofynnol ar gyfer AEA. Os oes angen Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol, dywedwch wrthym beth yw'r canlyniad neu rhowch dystiolaeth eich bod o leiaf wedi gwneud cais am un.

[Maes testun - 500 gair]

Ynghylch eich prosiect

Beth yw teitl eich prosiect?

Rhowch deitl neu enw i ni allu cyfeirio at eich prosiect.

Dechreuwch enw/teitl eich prosiect gyda **#COED2**. Er enghraifft, **#COED2 Beddgelert** neu **#COED2 Creu Coetir Bangor**.

Mae hyn yn ein helpu i adnabod eich cais yn gywir, a gallai methu â gwneud hyn olygu bod eich cais yn methu'r dyddiad cau.

Bydd hwn yn cael ei weld gan y sawl sy'n gwneud ein penderfyniadau, ac os bydd eich cais yn llwyddiannus, bydd yn cael ei ddefnyddio mewn unrhyw bostiadau cyhoeddus a wneir am eich prosiect a'i gyhoeddi ar ein gwefan. Gwnewch yn si?r eich bod chi'n dewis teitl rydych chi'n hapus i amrywiaeth eang o bobl ei weld.

Rydym yn eich annog i gadw eich teitl yn fyr ac yn ddisgrifiadol.

[Mewnbynnu testun - 255 nod]

Pryd fydd eich prosiect yn digwydd?

Rhowch amserlen ar gyfer eich prosiect.

Dylech dderbyn penderfyniad ar eich cais TWIG ym mis Mehefin 2024.

Ar gyfer y rownd hon o'r Rhaglen TWIG, rhaid i'ch prosiect gael ei gwblhau erbyn 26 Mehefin 2026.

Ble mae eich prosiect yn digwydd?

Os yw eich prosiect yn digwydd ar fwy nag un safle, dywedwch wrthym ble y bydd y rhan fwyaf o'ch prosiect yn digwydd. Os oes gennych 'What Three Words' gallwch rannu hwn i roi union leoliad i ni.

- yr un lle â chyfeiriad fy sefydliad [Blwch ticio]
- rhywle arall [Blwch ticio]

Os rhywle arall:

Dywedwch wrthym beth yw cyfeiriad eich prosiect.

Rydym yn deall efallai nad oes gennych god post. Dywedwch wrthym beth yw'r cod post agosaf at leoliad eich prosiect.

A ydych wedi derbyn unrhyw gyngor gennym ynghylch y prosiect hwn?

Dylech ateb ydych wedi derbyn unrhyw adborth a gawsoch gennym ar eich cais Ffurflen Ymholiad Prosiect (FfYP). Bydd gennych gyfle yn y cwestiwn nesaf i ddweud wrthym am unrhyw gyngor a gawsoch gan unrhyw un y tu allan i'r Gronfa Treftadaeth.

[Maes testun - 500 gair]

A ydych wedi derbyn unrhyw gyngor gan unrhyw un arall am y prosiect hwn?

Dylech ateb ydych wedi derbyn unrhyw adborth a gawsoch gennym ar eich cais Ffurflen Ymholiad Prosiect (FfYP). Bydd gennych gyfle yn y cwestiwn nesaf i ddweud wrthym am unrhyw gyngor a gawsoch gan unrhyw un y tu allan i'r Gronfa Treftadaeth.

Dylech ateb ydych wedi derbyn unrhyw adborth a gawsoch gennym ar eich cais Ffurflen Ymholiad Prosiect (FfYP). Bydd gennych gyfle yn y cwestiwn nesaf i ddweud wrthym am unrhyw gyngor a gawsoch gan unrhyw un y tu allan i'r Gronfa Treftadaeth.

Dywedwch wrthym hefyd a ydych wedi derbyn unrhyw gyngor arbenigol arall am eich prosiect.

Gallai hyn gynnwys:

- unrhyw ymgynghoriad rydych wedi'i wneud gyda'ch cymuned leol a'r rhai a fydd yn ymwneud â'ch prosiect
- unrhyw gyngor ar gynnig y prosiect, megis gan bensaer neu gadwraethwr
- unrhyw gyngor cyn-ymgeisio ar faterion cynllunio a/neu ganiatâd adeilad rhestredig, er enghraifft gan eich awdurdod lleol neu archeolegydd
- cyngor ar sut i ymdrin â lles y cyfranogwyr yn eich prosiect, er enghraifft gan elusen neu grŵp lleol a all ddarparu cymorth sy'n berthnasol i'w profiad o lygad y ffynnon

[Maes testun - 500 gair]

Dywedwch wrthym beth fyddwch yn ei wneud yn ystod eich prosiect.

Rhowch drosolwg o'r hyn y byddwch yn ei wneud yn ystod eich prosiect.

Er enghraifft, disgrifiwch unrhyw:

- weithgareddau y byddwch yn eu gwneud
- digwyddiadau y byddwch yn eu cynnal
- eitemau neu adnoddau y byddwch yn eu creu
- eitemau neu adeiladau treftadaeth y byddwch yn eu hadfer
- tirweddau y byddwch yn eu gwella

Ar gyfer gwaith cyfalaf: rhowch fanylion y gwaith a'r costau gan gofio bod arian refeniw yn uchafswm o 25% o'r grant hwn. Yn ogystal, gellir defnyddio hyd at 10% o'r elfen gyfalaf ar gyfer cynllunio'r prosiect a chostau gweithredu prosiect uniongyrchol eraill.

Mae hyn yn ein helpu i ddeall beth yw diben eich prosiect.

Dylai eich cynllun prosiect ddarparu gwybodaeth fanylach am bob elfen o'ch prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

A fydd gwaith cyfalaf yn rhan o'ch prosiect?

Dylech ateb bydd i'r cwestiwn hwn.

Diffinnir gwaith cyfalaf fel gwaith sy'n creu neu'n gwella ased. Gall hwn gynnwys gwaith ffisegol ar dirweddau, byd natur ac adeiladau, atgyweirio, cadwraeth, adeiladu o'r newydd, digideiddio, neu waith i sefydlogi cyflwr gwrthrychau.

Enghreifftiau o waith cyfalaf:

- plannu coed
- atgyweiriadau i adeilad hanesyddol
- gosod paneli dehongli

Mae'r rhaglen TWIG ar gyfer trefeddiannwyr a/neu'r rhai sydd â rheolaeth lawn dros dir felly mae'n bwysig i chi ddweud wrthym pwy sy'n berchen ar y dreftadaeth.

Os mai eich sefydliad chi sy'n berchen ar y dreftadaeth, dywedwch wrthym:

- A oes gan eich sefydliad rydd-ddaliad ar yr adeilad neu dir, neu a yw'n berchen yn gyfan gwbl ar yr eitemau treftadaeth
- A oes gan eich sefydliad les ar yr adeilad neu dir a faint o flynyddoedd sy'n weddill ar y les
- A oes gan eich sefydliad, neu a yw'n bwriadu cymryd, morgais neu fenthyciadau eraill sydd wedi'u sicrhau ar yr adeilad neu dir, neu eitem o dreftadaeth. Os felly, rhowch fanylion y benthyciwr a maint y morgais neu fenthyciad i ni. Os oes gennych un, uwchlwythwch ddogfen o berchnogaeth.

Os yw sefydliad partner yn berchen ar y dreftadaeth, dywedwch wrthym:

- enw'r sefydliad partner
- a oes gan y partner yn y prosiect rydd-ddaliad ar yr adeilad neu dir, neu a yw'n berchen yn gyfan gwbl ar yr eitemau treftadaeth
- a oes gan y partner yn y prosiect les ar yr adeilad neu dir a faint o flynyddoedd sy'n weddill ar y les
- a oes gan y partner yn y prosiect, neu a yw'n bwriadu cymryd, morgais neu fenthyciadau eraill sydd wedi'u sicrhau ar yr adeilad neu dir, neu eitem o dreftadaeth
- os felly, rhowch fanylion y benthyciwr a maint y morgais neu fenthyciad i ni

[Maes testun - 500 gair]

Uwchlwythwch ddogfen o berchnogaeth.

[Dewis ffeil]

Rhaid dangos tystiolaeth o berchnogaeth ar dir fel rhan o'r Rhaglen TWIG. Mae angen i ni weld copi swyddfa diweddar gan y Gofrestrfa Tir yn dangos mai chi sy'n berchen ar y tir (neu ar gyfer tir nad yw'n gofrestredig, y gweithredoedd perthnasol).

Rhaid darparu tystiolaeth o dir sydd wedi'i lesio ac mae angen i ni weld copi o'r les, ochr yn ochr â chaniatâd y tiffeddiannwr y gallwch ymgymryd â'r prosiect arfaethedig.

Rhaid i chi ddal les fel y bo'n berthnasol i'r hyn a amlinellir isod neu mae angen i'r tiffeddiannwr ymrwmo i delerau'r grant.

- sefydliad nid-er-elw: rhaid bod o leiaf pum mlynedd yn weddill ar eich les ar ôl Dyddiad Cwblhau'r Prosiect
- perchennog preifat: rhaid bod o leiaf deng mlynedd yn weddill ar eich les ar ôl Dyddiad Cwblhau'r Prosiect

A oes angen unrhyw ganiatâd arnoch i wneud y gwaith cyfalaf?

Dylech ateb ydw i'r cwestiwn hwn. Disgwylir y bydd pob ymgeisydd yn dod o hyd i'r caniatadau angenrheidiol gan yr awdurdod lleol, Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC), neu gyrrff eraill – fel Cadw – cyn cyflwyno cais.

Os nad oes gennych eich holl ganiatadau yn eu lle, bydd angen i chi ddarparu tystiolaeth eich bod wedi gwneud cais am ganiatâd.

Cyfeiriwch at dudalen [dogfennau ategol y rhaglen TWIG](#) i lawrlwytho'r cynllun Coetiroedd a'r rhestr wirio caniatadau. Dylid cyflwyno'r rhain gyda'ch cais.

Enghreifftiau o'r hyn y gallai fod angen caniatâd ar ei gyfer:

- cydsyniad gan berchennog ased treftadaeth
- hawliau mynediad gan berchennog tir
- caniatâd adeilad rhestredig

- caniatâd cynllunio gan y cyngor
- cydsyniad i recordio sain neu dynnu lluniau o unigolion

A yw arolwg cyflwr wedi'i gynnal yn ystod y pum mlynedd diwethaf?

Rhowch wybod i ni am unrhyw arolygon ecolegol neu archeolegol sydd wedi'u cwblhau ar y tir nad yw'n dod o dan eich Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol.

[Maes testun - 500 gair]

A oes unrhyw amodau, cyfyngiadau neu gyfamodau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â'r dreftadaeth a allai effeithio ar eich prosiect?

Dywedwch wrthym os yw'r gofrestr teitl neu ddogfennau perchnogaeth eraill yn cynnwys unrhyw waharddiadau neu gyfyngiad ar ei defnydd neu berchnogaeth, neu a oes angen unrhyw ganiatadau ar gyfer unrhyw drafodion. Os oes, bydd angen i chi roi'r manylion llawn a thystiolaeth bod y rhain wedi'u bodloni.

Gallai hyn gynnwys:

- cyfamod Cyfyngol sy'n cyfyngu ar y math o ddefnydd ar gyfer y tir neu'r eiddo
- cyfyngiad sy'n rhoi hawl i barti arall gael ei hysbysu am unrhyw drafodion neu nodi amodau y byddai angen eu datrys cyn gwerthu'r eiddo

[Maes testun - 500 gair]

A yw'r dreftadaeth hon ar y Gofrestr Mewn Perygl?

Atebwch nac ydy i'r cwestiwn hwn.

A fyddwch yn creu unrhyw waith digidol fel rhan o'ch prosiect?

Atebwch nac ydy i'r cwestiwn hwn.

A fyddwch yn caffael unrhyw adeiladau, tir neu eitemau treftadaeth fel rhan o'ch prosiect?

Atebwch nac ydy i'r cwestiwn hwn. Ni chaniateir caffael tir o dan y cynllun hwn.

Mae ein hariannu'n ddarostyngedig i Ddeddf Rheoli Cymhorthdal 2022.

Dywedwch wrthym a ydych o'r farn bod yr ariannu y gwnaed cais amdano yn Gymhorthdal o dan y Ddeddf ac am unrhyw gyngor yr ydych efallai wedi'i geisio.

Os bydd eich cais yn llwyddiannus, mae'n bwysig cofio bod ein grant yn dod o arian cyhoeddus ac y gall fod yn ddarostyngedig i Ddeddf Rheoli Cymhorthdal 2022.

[Maes testun - 500 gair]

Sut fyddwch chi'n cynnal buddion eich prosiect ac yn talu unrhyw gostau cysylltiedig?

Dywedwch wrthym sut y byddwch yn rheoli buddion eich prosiect ar ôl i'r ariannu ddod i ben.

Dyma le y byddwch yn disgrifio'ch cynllun cynnal a chadw parhaus ar gyfer y safle. Dylid atodi Cynllun Cynnal a Chadw drafft i'r cais a gellir ei adolygu a'i ailgyflwyno yn ystod oes y prosiect. Gallwch gynnwys costau datblygu'r cynllun yn eich cais.

Cofiwch: ni allwn ddarparu ariannu pellach ar ôl y prosiect. Fodd bynnag, gallwn wneud un taliad cynhaliaeth am y pum mlynedd ar ôl i ariannu'r prosiect ddod i ben. Mae hyn yn amodol ar dderbyn cynllun cynnal a chadw cwbl ddatblygedig ac addas. Cofiwch gynnwys pum mlynedd o gostau cynnal a chadw ar ôl cyflwyno'r prosiect yng nghostau eich prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

Ynghylch am yr angen am eich prosiect

Pam mae angen i'ch prosiect ddigwydd?

Mae'r gronfa hon yn gystadleuol a bydd angen i chi esbonio eich cymhellion dros wneud y cais hwn.

Beth am y lleoliad sy'n gwneud hwn y peth iawn i'w wneud nawr?

Er enghraifft:

- A oes pwysau datblygu penodol ar y tir?
- A oes cyfle unwaith ac am byth i ailgysylltu coetiroedd ynysig?
- A yw'r gymuned wedi bod yn awyddus i wella neu greu coetir yn eu hardal?

[Maes testun - 500 gair]

A oes cymuned benodol y mae eich prosiect wedi ymrwymo i'w gwasanaethu? Dewiswch unrhyw un sy'n berthnasol.

Dewiswch o'r rhestr isod i adlewyrchu pwy fydd eich prosiect yn ei gefnogi. Dewiswch unrhyw a phob un sy'n berthnasol, neu dewiswch 'dim un o'r uchod' os nad yw hyn yn berthnasol i'ch prosiect.

Os byddwch yn dewis yr opsiwn 'grwpiau penodol nad ydynt eisoes wedi'u cynnwys', dywedwch fwy wrthym am y grwpiau neu'r cymunedau hyn.

Os ydych yn gweithio gyda phobl sy'n agored i niwed fel rhan o'ch prosiect, bydd angen i chi fod wedi rhoi polisïau ac arferion diogelu ar waith. Dylech hefyd sicrhau bod lles staff y prosiect,

cyfranogwyr ac ymwelwyr yn cael ei ystyried trwy gydol eich prosiect.

Dylech wneud addasiadau rhesymol i'r ffordd yr ydych yn cyflwyno eich prosiect neu wasanaethau fel y gall pawb gymryd rhan.

- Cymunedau sy'n profi annhegwch, gwahaniaethu neu anghydraddoldeb ethnig neu hiliol [Blwch ticio]
- Cymunedau ffydd [Blwch ticio]
- Pobl sydd wedi mudo a/neu sydd â phrofiad o'r system fewnfudo [Blwch ticio]
- Pobl f/Fyddar, anabl, dall, â golwg rhannol a/neu niwrowahanol [Blwch ticio]
- Pobl h?n (65 oed a throsodd) [Blwch ticio]
- Pobl iau (o dan 25 oed) [Blwch ticio]
- Menywod a merched [Blwch ticio]
- Pobl LHDTTC+ [Blwch ticio]
- Pobl sydd o dan anfantais addysgol neu economaidd [Blwch ticio]
- Grwpiau penodol nad ydynt eisoes wedi'u cynnwys [Blwch ticio]
- Ddim un o'r uchod [Blwch ticio]

Pwy arall ydych chi wedi cysylltu â nhw ynghylch ariannu eich prosiect?

Dywedwch wrthym am unrhyw ariannu arall:

- rydych wedi'i sicrhau i helpu tuag at gost eich prosiect
- rydych yn bwriadu gwneud cais amdano i gefnogi'r prosiect hwn
- y byddwch yn ei godi drwy godi arian neu gyfraniadau torfol

Dywedwch wrthym a ydych wedi codi unrhyw gyfraniadau nad ydynt yn arian parod i'ch helpu i gyflwyno eich prosiect.

Er y gallwn ariannu cost gyfan y prosiect, dylech esbonio pam na allwch godi unrhyw ariannu arall naill ai o'ch adnoddau eich hun neu o ffynonellau eraill.

[Maes testun - 500 gair]

Ein hegwyddorion buddsoddi

Bydd ein pedair egwyddor fuddsoddi'n cyfeirio ein holl benderfyniadau gwneud grantiau o dan ein strategaeth 10 mlynedd, Treftadaeth 2033

Ein hegwyddorion buddsoddi yw:

- achub treftadaeth
- diogelu'r amgylchedd
- cynhwysiad, mynediad a chyfranogiad
- cynladwyedd sefydliadol

Ar gyfer y rhaglen TWIG - trwy gwrdd â'r tri chanlyniad Coedwig Genedlaethol hanfodol ac unrhyw un o'r canlyniadau hynod ddymunol sy'n berthnasol i'ch prosiect, rydych wrth reswm yn bodloni un

neu fwy o'n Hegwyddorion Buddsoddi.

I gwblhau'r adran hon o'r ffurflen gais, llenwch y **Templed Canlyniadau Coedwig Cenedlaethol** sy'n ddogfen ategol orfodol ar gyfer y Rhaglen TWIG. Cyfeiriwch at adran 'Sut fyddwn ni'n asesu ceisiadau?' yr [Arweiniad Ymgeisio TWIG](#) sy'n darparu rhagor o fanylion am ganlyniadau'r Goedwig Genedlaethol. Cofiwch gyflwyno'r ddogfen hon gyda'ch cais.

Yn y ffurflen gais o dan yr adran hon, gofynnir i chi lenwi gwybodaeth o dan unrhyw Egwyddor Fuddsoddi sy'n berthnasol i'ch prosiect. Ar gyfer eich prosiect TWIG, dilynwch y cyfarwyddiadau isod i gwblhau'r adran hon:

- Rhowch Dd/B o dan yr Egwyddor Fuddsoddi 'Sut fydd eich prosiect yn achub treftadaeth'
- Rhowch Dd/B o dan yr Egwyddor Fuddsoddi 'Sut fydd eich prosiect yn diogelu'r amgylchedd'
- Rhowch 'Cyfeiriwch at y ddogfen Cefnogi Canlyniadau Coedwigoedd Cenedlaethol' o dan 'Esboniwch sut fydd eich prosiect yn cynyddu cynhwysiad, mynediad a chyfranogiad'
- Rhowch Dd/B o dan yr Egwyddor Fuddsoddi 'Sut fydd eich prosiect yn gwella cynladwyedd sefydliadol'
- Parhewch gyda'ch ffurflen gais ond **cofiwch gyflwyno eich templed canlyniadau Coedwig Cenedlaethol** ynghyd â'r dogfennau ategol eraill ar ddiwedd y ffurflen gais.

Cyflwyno eich prosiect

Pam mai eich sefydliad chi yw'r un gorau i gyflwyno'r prosiect hwn?

Dywedwch wrthym pam y dylai eich sefydliad chi'n benodol redeg y prosiect hwn.

Gall hyn gynnwys:

- unrhyw brofiad sydd gan eich sefydliad o redeg prosiectau tebyg
- gwybodaeth a sgiliau staff a/neu aelodau Bwrdd ac Ymddiriedolwyr
- capasiti eich sefydliad i gyflwyno'r prosiect ar yr un pryd â'ch gwaith arferol
- eich cysylltiadau â phrosiectau neu sefydliadau perthnasol eraill

[Maes testun - 500 gair]

Sut fyddwch chi'n rheoli cyflwyniad eich prosiect?

Dywedwch wrthym sut y bydd eich prosiect yn cael ei reoli o ddydd i ddydd ac am y bobl a fydd yn ymwneud ag ef.

Dylai hyn gynnwys dweud wrthym:

- bwy fydd yn gwneud penderfyniadau, profiad y bobl sy'n cymryd rhan a'u rolau yn y prosiect
- am swyddi staff, prentisiaid, hyfforddeiaethau, neu unrhyw gyfleoedd cyflogedig eraill, y bydd eich prosiect yn eu creu
- am unrhyw gyfleoedd gwirfoddoli y bydd eich prosiect yn eu creu. Gwirfoddolwyr yw pobl sy'n rhoi o'u hamser am ddim i helpu cyflwyno eich prosiect

- os ydych yn symud aelod staff presennol i swydd sydd wedi'i chreu gan y prosiect hwn, neu'n ymestyn oriau aelod staff presennol i weithio ar y prosiect, dywedwch wrthym beth yw eu cymwysterau ar gyfer y rôl

Cofiwch, rhaid i chi hysbysebu pob swydd staff newydd yn agored, oni bai eich bod yn symud aelod staff presennol i swydd sydd wedi'i chreu gan y prosiect hwn neu'n ymestyn oriau aelod staff presennol i weithio ar y prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

A fydd eich prosiect yn cael ei gyflwyno gan bartneriaeth?

Dywedwch wrthym bwy yw eich partneriaid, natur eich partneriaethau a sut y byddwch yn gweithio ar y cyd.

Hoffem weld eich cytundeb partneriaeth os ydych yn gweithio gydag unrhyw sefydliadau eraill i gyflawni eich prosiect. Os oes gennych un, gallwch ei uwchlwytho yma.

Dylai'r ddogfen hon amlinellu rolau a chyfrifoldebau'r holl bartneriaid a dylai pob parti ei llofnodi. Dylai'r cytundeb hwn adlewyrchu anghenion eich prosiect ac mae'n bosibl y bydd angen i chi geisio cyngor annibynnol.

Does dim angen i chi ddarparu cytundeb partneriaeth oni bai bod sefydliad arall yn cyflwyno rhan sylweddol o'ch prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

Uwchlwythwch gytundeb partneriaeth.

[Dewis ffeil]

Sut fyddwch yn gwerthuso eich prosiect?

Rhaid i chi werthuso eich prosiect a darparu adroddiad gwerthuso ysgrifenedig ar ôl i chi orffen eich prosiect.

Bydd angen i chi greu cynllun gwerthuso ar ddechrau eich prosiect. Braslun yw hwn o sut y byddwch yn cywain data i fesur, dadansoddi a deall yr hyn rydych chi'n ei wneud ac yn y pen draw i ddarparu tystiolaeth o'r canlyniadau y mae eich prosiect wedi'u cyflawni.

Dywedwch wrthym pwy fydd yn gwneud eich gwerthusiad. Gallai hyn fod yn staff yn eich sefydliad neu'n unigolyn neu sefydliad y bydd angen i chi ei gyflogi. Dylech ddarparu briff ar gyfer y gwaith hwn fel dogfen ategol.

Byddem yn disgwyl gweld costau ar gyfer eich gwerthusiad wedi'u cynnwys yn eich costau prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

A fydd unrhyw ran o'ch prosiect yn digwydd yng Nghymru?

Dylai eich prosiect cyfan ddigwydd yng Nghymru i fod yn gymwys ar gyfer y rhaglen TWIG. Dylech felly ateb bydd i'r cwestiwn hwn.

Mae'n rhaid i chi ystyried y Gymraeg ym mhob agwedd o'ch gwaith.

Dywedwch wrthym sut y byddwch yn defnyddio'r Gymraeg yn eich prosiect, a chofiwch sicrhau bod yr wybodaeth hon wedi'i chynnwys yng nghyllideb a chynllun eich prosiect. Dylech gynnwys cyllideb ar gyfer cyfieithu o dan y categori costau 'Arall' yn yr adran costau prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

Dywedwch wrthym am unrhyw heriau allweddol neu risgiau posibl i'ch prosiect yr ydych wedi'u nodi.

Rydym yn gwybod bod pob prosiect yn wynebu heriau a risgiau. Dywedwch wrthym am yr heriau neu'r risgiau yr ydych wedi'u nodi, a allai effeithio ar eich prosiect.

Dylai eich cofrestr risgiau ddarparu gwybodaeth fanylach am yr heriau neu'r risgiau hyn a sut y byddwch yn eu rheoli.

Byddem yn disgwyl gweld cronfa wrth gefn yn eich costau prosiect i helpu rheoli'r heriau neu'r risgiau a nodwyd.

[Maes testun - 500 gair]

Costau prosiect

Dywedwch wrthym faint y bydd yn ei gostio i gyflwyno eich prosiect

Dylech gynnwys yr holl gostau sy'n gysylltiedig â'ch prosiect.

Cyfeiriwch at adran "Pa gostau allwch chi ymgeisio amdanynt?" yn yr Arweiniad ymgeisio TWIG. Cofiwch gynnwys costau cyfieithu Cymraeg, cydnabyddiaeth a chostau cynnal a chadw ar ôl y prosiect.

Llenwch ac uwchlwythwch y templed Costau'r Rhaglen TWIG ar dudalen [Dogfennau Ategol TWIG](#). Mae'r ddogfen hon yn orfodol a bydd yn rhoi dadansoddiad manwl o'r costau referniw a chyfalaf sy'n ofynnol gyda'ch cais.

Bydd angen i chi ychwanegu cost newydd ar gyfer pob cost prosiect wahanol.

Er enghraifft, os ydych yn recriwtio tri aelod staff newydd i reoli'ch prosiect, bydd angen i chi ychwanegu tair cost staff newydd wahanol. Bydd angen i bob cost fod â'i disgrifiad a'i swm ei hun.

Os ydych yn hawlio TAW ar unrhyw un o'ch costau prosiect, cofiwch sicrhau'n gyntaf na ellir ei hadennill trwy ffynonellau eraill. Ni allwn dalu costau TAW y gallwch ei adennill.

Os bydd eich statws TAW yn newid yn ystod eich prosiect, byddwn yn lleihau ein cyfraniad at y costau os ydych wedi llwyddo i hawlio'r TAW yn ôl.

A ydych yn derbyn unrhyw gyfraniadau arian parod i gefnogi eich prosiect?

Cyfraniadau arian parod yw cronfeydd eraill y disgwylwch eu derbyn tuag at gost eich prosiect. Mae hyn yn cynnwys unrhyw gyfraniad arian parod gan eich sefydliad eich hun.

Os ydy: Uwchlwythwch dystiolaeth. Gallai hwn fod yn llythyr yn cadarnhau'r cynnig neu'n gopi o gyfriflenni banc yn dangos yr arian yn eich cyfrif.

A ydych yn derbyn unrhyw gyfraniadau nad ydynt yn arian parod i gefnogi eich prosiect?

Cyfraniadau nad ydynt yn arian parod yw pethau sydd eu hangen arnoch ar gyfer eich prosiect nad oes angen i chi dalu amdanynt.

Er enghraifft, defnyddio ystafell mewn busnes lleol, neu ddeunyddiau a roddir gan gwmni lleol.

Rhowch amcangyfrif o faint y byddai hyn wedi'i gostio os oedd angen i'ch prosiect dalu amdano.

Dogfennau ategol

Cyfeiriwch at dudalen we [Dogfennau ategol TWIG](#) ar gyfer y dogfennau ychwanegol sydd eu hangen yn ychwanegol at ein dogfennau ategol safonol a amlinellir isod. Rhaid cyflwyno'r rhain fel atodiadau i'ch cais. Mae dogfennau ategol penodol TWIG yn cynnwys:

- templed Canlyniadau Coedwig Cenedlaethol – mae'r ddogfen hon yn **orfodol**
- templed costau – mae'r ddogfen hon yn **orfodol**
- rhestr wirio mesur llwyddiant – bydd hyn yn ein helpu gwirio sut mae eich prosiect yn cyflawni ein canlyniadau
- Cynllun coetiroedd a rhestr wirio caniatadau – byddem yn disgwyl i bob cais am ganiatâd perthnasol fod wedi'i wneud neu ar y gweill. I gael rhagor o wybodaeth, cyfeiriwch at yr adran o'r dudalen arweiniad hon â'r enw 'Camau i'w cymryd cyn ymgeisio'.

Cofiwch uwchlwytho'r dogfennau a ganlyn gyda'ch cais:

- Cynllun Creu Coetir (os yn berthnasol)
- Dogfennau perchnogaeth -mae'r ddogfen hon/dogfennau hyn yn **orfodol**
- Arolwg cyflwr (os yn berthnasol)
- Cynllun Rheoli Coedwig (CRhC) – mae'r ddogfen hon yn **orfodol**
- tystiolaeth o Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol (AEA)

Gellir uwchlwytho'r rhain o dan yr adran 'Tystiolaeth o Gefnogaeth' ar ddiwedd y ffurflen gais.

Fel rhan o'n proses ymgeisio safonol, bydd angen i chi ddarparu'r dogfennau ategol perthnasol, a amlinellir isod.

Rhaid i chi ddarparu'r dogfennau gorfodol a ganlyn:

- dogfen lywodraethu
- gwybodaeth cyfrifon
- cynllun prosiect a chofrestr risgiau

Dogfen lywodraethu (er enghraifft, cyfansoddiad)

Rhaid i chi ddarparu copi o ddogfen lywodraethu eich sefydliad.

Rhaid bod gennych o leiaf ddau berson ar eich bwrdd neu bwyllgor rheoli nad ydynt yn perthyn i'w gilydd trwy waed neu briodas, nac yn byw yn yr un cyfeiriad.

Dylai eich dogfen lywodraethu gynnwys y canlynol:

- enw cyfreithiol a nodau eich sefydliad
- datganiad sy'n atal eich sefydliad rhag dosbarthu incwm neu eiddo i'w aelodau yn ystod ei oes
- datganiad sy'n cadarnhau, os caiff eich sefydliad ei ddirwyn i ben neu ei ddiddymu, y bydd asedau'r sefydliad yn cael eu dosbarthu i sefydliad elusennol neu nid-er-elw arall ac nid i aelodau'r sefydliad
- y dyddiad y cafodd ei fabwysiadu a llofnod eich cadeirydd neu berson awdurdodedig arall

Ni allwn ariannu eich sefydliad os nad yw eich cyfansoddiad yn cynnwys yr uchod. Mae'r [Comisiwn Elusennau'n darparu arweiniad](#) ar greu dogfen lywodraethu.

Nid oes angen i ni weld eich dogfen lywodraethu os ydych yn:

- sefydliad cyhoeddus, er enghraifft, awdurdod lleol neu brifysgol
- perchennog preifat treftadaeth
- elusen sy'n gofrestredig gyda Chomisiynau Elusennau Cymru, Lloegr neu Ogledd Iwerddon, neu Reoleiddiwr Elusennau'r Alban

Cyfrifon

Uwchlwytho cyfrifon eich sefydliad.

Rhaid i chi ddarparu eich cyfrifon diweddaraf sydd wedi'u harchwilio neu eu dilysu gan gyfrifydd.

Mae angen i gyfrifon fod:

- yn **enw cyfreithiol** eich sefydliad
- **â dyddiad arnynt**
- **â llofnod mewn llawysgrifen**. Nid yw hyn yn cynnwys llofnodion digidol

- cynnwys **teitl** y sawl sy'n eu llofnodi. Rhaid i'r person hwn fod yn gyfarwyddwr, ymddiriedolwr, cyfrifydd, neu berson uwch arall yn eich sefydliad

Os yw cyfrifon eich sefydliad yn hŷn na 18 mis, rhaid hefyd i chi ddarparu tri mis o'ch cyfriflenni banc diweddaraf. Dylai hyn fod y tri mis cyn y dyddiad yr ydych yn cyflwyno eich cais.

Os sefydlwyd eich sefydliad lai na 14 mis yn ôl ac nid oes gennych set o gyfrifon wedi'u harchwilio, rhaid i chi ddarparu eich tair cyfriflen banc ddiwethaf, neu lythyr gan eich banc yn cadarnhau bod eich sefydliad wedi agor cyfrif.

Nid oes angen i ni weld eich cyfrifon os ydych yn sefydliad cyhoeddus, er enghraifft awdurdod lleol neu brifysgol.

Uwchlwythwch eich cyfrifon [Dewis ffeil]

Cynllun prosiect a chofrestr risgiau

Uwchlwytho eich cynllun prosiect a'ch cofrestr risgiau.

Rhaid i bob prosiect gyflwyno cynllun prosiect a chofrestr risgiau. Argymhellwn i chi ddefnyddio'r templed ar ein gwefan – bydd dolen i hwn yn y ffurflen gais.

Uwchlwythwch eich cynllun prosiect a chofrestr risgiau [Dewis ffeiliau]

Disgrifiadau swydd

Uwchlwytho disgrifiadau swydd ar gyfer unrhyw staff neu brentisiaid newydd.

Os ydych yn bwriadu recriwtio staff neu brentisiaid newydd i helpu cyflwyno eich prosiect, mae angen i chi gyflwyno disgrifiad swydd ar gyfer pob swydd newydd. Os ydych yn symud aelod presennol o staff i rôl ar y prosiect, neu'n ymestyn ei oriau i gefnogi'r prosiect, mae angen i chi ddarparu disgrifiad swydd o hyd.

Dylai pob disgrifiad swydd gynnwys y cyflog a'r oriau gwaith arfaethedig.

Uwchlwythwch unrhyw ddisgrifiadau swydd [Dewis ffeil]

Briffiau

Uwchlwytho briffiau ar gyfer unrhyw waith a gomisiynir.

Mae briffiau'n disgrifio unrhyw waith yr ydych yn bwriadu ei gomisiynu yn ystod eich prosiect.

Os ydych yn comisiynu gwaith, er enghraifft, gan artist neu bensaer, dylech ddarparu briff. Dylai'r briff ddisgrifio'r gwaith, faint y bydd yn ei gymryd, a faint y bydd yn ei gostio.

Gallwch [ddod o hyd i dempled o friff ar ein gwefan](#).

Uwchlwythwch unrhyw friffiau ar gyfer gwaith [Dewis ffeil]

Adennill costau llawn

Uwchlwytho cyfrifiadau ar gyfer adennill costau llawn.

Os ydych wedi cynnwys adennill costau llawn fel pennawd cost yng nghostau eich prosiect, rhaid i chi ddarparu dogfen sy'n dangos sut rydych wedi cyfrifo hyn.

Dylai costau fod yn gymesur â'r amser neu'r adnoddau a ddefnyddir ar gyfer eich prosiect. Gallwn hefyd dalu cyfran o gost aelod staff presennol, ar yr amod nad yw'n gweithio'n gyfan gwbl ar y prosiect a ariennir mewn swydd newydd.

Uwchlwythwch eich cyfrifiad adennill costau llawn [Dewis ffeil]

Delweddau

Uwchlwytho delweddau o'r prosiect.

Darparwch hyd at chwe delwedd sy'n helpu rhoi darlun o'ch prosiect.

Gallai hyn gynnwys:

- delwedd o fap o'r ardal yn dangos y lleoliadau sy'n berthnasol i'ch prosiect, os yw'n digwydd ar draws mwy nag un lle neu ar draws ardal eang.

Gwnewch yn siŵr bod gennych bob caniatâd sydd ei angen i rannu'r delweddau hyn gyda ni, gan y byddwn o bosibl yn defnyddio'r rhain i ddweud wrth bobl, gan gynnwys y sawl sy'n gwneud ein penderfyniadau, am eich prosiect. Efallai y byddwn hefyd yn defnyddio unrhyw ddelweddau a anfonwch atom i hyrwyddo'ch prosiect yn gyhoeddus.

Uwchlwythwch unrhyw ddelweddau [Dewis ffeil]

Tystiolaeth o gefnogaeth

Defnyddiwch yr adran hon i uwchlwytho unrhyw ddogfennau ategol ychwanegol sy'n benodol i TWIG. Gallwch uwchlwytho hyd at chwe dogfen ychwanegol.

Uwchlwythwch unrhyw dystiolaeth o gefnogaeth [Dewis ffeil]

Dilynwch y camau nesaf ar y porth i gyflwyno'ch cais.

Caiff crynodeb o'ch holl atebion ei ddangos i chi.

Bydd gennych yr opsiwn hefyd i fynd yn ôl a newid ateb os oes angen.

Beth sy'n digwydd nesaf?

Unwaith y byddwch wedi cyflwyno eich cais:

1. Byddwn yn anfon e-bost atoch cyn bo hir gyda rhif cyfeirnod prosiect.
2. Byddwn yn gwirio'ch cais a'r wybodaeth a ddarparwyd, i sicrhau bod gennym bopeth sydd ei angen arnom i asesu'ch cais. Bydd hyn yn cynnwys gwirio eich bod wedi darparu'r holl ddogfennau ategol priodol.
3. Efallai y byddwn yn cysylltu â chi i ofyn am ragor o wybodaeth neu ddogfennau os bydd angen.
4. Byddwn yn gwirio eich cais ac unwaith y bydd gennym bopeth sydd ei angen arnom i asesu eich cais, byddwn yn rhoi ein penderfyniad i chi yn gynnar ym mis Mehefin 2024.

Diweddariadau i'r arweiniad

Byddwn yn adolygu'r arweiniad hwn yn rheolaidd ac yn ymateb i adborth gan ddefnyddwyr. Rydym yn cadw'r hawl i wneud newidiadau fel y bo angen. Byddwn yn cyfathrebu unrhyw newidiadau cyn gynted â phosibl trwy'r dudalen we hon.

Ysbrydoliaeth ar gyfer eich cais Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG)

Ydych chi'n ystyried a yw eich syniad am brosiect yn gwbl iawn? Rydym wedi rhoi gwybodaeth at ei gilydd am ddetholiad o brosiectau a ariannwyd drwy'r rhaglen Grant Buddsoddi mewn Coetir (TWIG). Maent yn enghreifftiau da o'r math o geisiadau y gallwn eu cefnogi.

Mae'r prosiectau hyn i gyd yn rhan o fenter [Coedwig Genedlaethol i Gymru](#) Llywodraeth Cymru.

Drwy'r rhaglen TWIG rydym yn helpu i gyflwyno gweledigaeth Llywodraeth Cymru o greu rhwydwaith o Goedwigoedd Cenedlaethol a fydd yn ymestyn ar hyd a lled Cymru. Mae'r prosiectau rydym yn eu hariannu, gan gynnwys yr enghreifftiau isod, yn goetiroedd a choedwigoedd sy'n hygyrch i'r cyhoedd ar draws Cymru. Gyda'i gilydd maent yn gwarchod natur, yn mynd i'r afael â cholli bioamrywiaeth ac yn cefnogi iechyd a lles cymunedau.

[Achub Coedwig Glaw Geltaidd yng Nghwm Elan](#)

[Datblygu Parc y Moch yn ganolfan weithgareddau awyr agored a lles](#)

[Disgyblion ysgol yn cael blas ar natur yng nghoedwigoedd hynafol Caerdydd](#)